

เปรียบเทียบปริมาณน้ำมันหอมระเหยและสารเคอร์คูมินอยด์ในขมิ้นชันที่อายุเก็บรักษาต่างๆ
A Compare Quantitative of Essential oils and Curcuminoid Extract in Different Ages
Keeping of Turmeric. (*Curcuma longa* L.)

วรดลต์ แจ่มจำรูญ^{1*} และสุวิมล ดั่งเงิน¹
Voradol Chamchumroon^{1*} and Suwimon Duangkean¹

บทคัดย่อ

ศึกษาปริมาณน้ำมันหอมระเหยและสารเคอร์คูมินอยด์ในขมิ้นชัน ทำการศึกษาที่สวนพฤกษศาสตร์ เขาหินซ้อน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัด ฉะเชิงเทรา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2556 ถึงเดือนกรกฎาคม 2557 โดยทำการปลูกขมิ้นชัน และเก็บเกี่ยว เมื่อมีอายุครบ 9 เดือน แล้วนำมาศึกษาวิธีการเก็บรักษาและอายุการเก็บรักษาต่างกัน โดยวางแผนการ ทดลองแบบ Factorial in Completely Randomized Design โดยแบ่งเป็น 3 วิธี วิธีละ 3 ซ้ำ คือ วิธีที่ 1 เก็บรักษาขมิ้นชันสด (วิธีควบคุม) วิธีที่ 2 หั่นขมิ้นชันสดก่อนนำไปตากแห้งและเก็บรักษา และวิธีที่ 3 ต้ม ขมิ้นชันสดก่อนนำไปตากแห้งและเก็บรักษา ทั้ง 3 วิธี นำมาเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง นาน 0 1 และ 3 เดือน ตามลำดับ พบว่า วิธีการเก็บรักษาและอายุการเก็บรักษาต่างกันไม่มีผลทำให้ปริมาณน้ำมันหอมระเหยแตกต่างกันทางสถิติ โดยวิธีที่ 2 หั่นขมิ้นชันสดก่อนนำไปตากแห้งและการเก็บรักษานาน 1 เดือน มีแนวโน้มแสดงค่า เฉลี่ยปริมาณน้ำมันหอมระเหยมากที่สุด เท่ากับ 1.144% (v/w) และ 1.178% (v/w) ตามลำดับ แต่พบว่า ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างวิธีการและอายุการเก็บรักษาต่างกัน โดยวิธีที่ 3 ต้มก่อนนำไปตากแห้งแล้วเก็บรักษานาน 1 เดือน มีค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำมันหอมระเหยสูงสุดเท่ากับ 1.300% (v/w) และวิธีการเก็บรักษาต่างกัน มี ผลทำให้ปริมาณสารเคอร์คูมินอยด์แตกต่างกันทางสถิติ โดยวิธีที่ 2 หั่นขมิ้นชันสดก่อนนำไปตากแห้ง และเก็บ รักษา 3 เดือน มีแนวโน้มแสดงค่าเฉลี่ยปริมาณสารเคอร์คูมินอยด์มากที่สุด เท่ากับ 6.289% (w/w และ 6.678 (w/w) ตามลำดับ แต่พบว่าปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างวิธีการและอายุการเก็บรักษาต่างกัน โดยวิธีที่ 3 ต้มก่อนนำไปตากแห้งแล้วเก็บรักษานาน 3 เดือน มีค่าเฉลี่ยปริมาณสารเคอร์คูมินอยด์สูงสุดเท่ากับ 7.233% (w/w)

คำสำคัญ : ขมิ้นชัน น้ำมันหอมระเหย สารเคอร์คูมินอยด์

^{1*} งานสวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120 e-mail: voradol@yahoo.com